

Justína Tuková

*1922 – †2019

podcast

príbeh

Faktografické úlohy:

1. Charakterizuj hlavné črty ľudáckeho režimu. Vysvetli, čo to bol Židovský kódex a ako obmedzoval židovské obyvateľstvo.

Zdroj: Webumenia.sk

2. Židia boli počas Slovenskej ľudáckej republiky odvážaní do pracovných či koncentračných táborov. Kde na Slovensku sa nachádzali pracovné tábory? Na čo slúžili koncentračné a vyhladzovacie tábory? Koho okrem Židov do nich umiestňovali?

Detstí väzni v koncentračnom tábore Auschwitz.

Zdroj: Pravda.sk

3. Po februárovom prevrate v roku 1948 začala násilná kolektivizácia. Na Justíninoho otca tlačili, aby sa vzdal svojho majetku v prospech spoločného vlastníctva.

Aký prevrat sa udial vo februári 1948? Kto sa dostal k moci?

V čom spočívala násilná kolektivizácia počas socializmu?

---

4. V roku 1950 sa začína hlavná vlna represí voči kláštorom a rehoľiam. Sestra Justína sa ako pracovníčka nemocnice prvej vlne perzekúcií vyhla. Spolu s ostatnými sestrami sa snažila pomáhať prenasledovaným kňazom. Aké represie postihli v 50. rokoch kláštory a rehole? O čo išlo v Akcii K a Akcii R?

---

5. Pamätníčka bola odsúdená aj za spoluprácu so zahraničnými agentmi. O čo sa pokúšali zahraniční agenti na našom území počas socializmu? Aká bola ich úloha?

---

6. Väznica Pankrác v Prahe, kde Justínu súdili po odvolaní, bola preslávená krutým správaním voči politickým väzňom. Čo znamená slovné spojenie politický väzeň? Aké majú dnes na Slovensku bývalí politickí väzni postavenie? Menuj dvoch slovenských verejne známych politických väzňov. Za čo boli väznení?

---

7. Medzi odsúdenými v Pardubiciach vzniklo silné duchovné a priateľské puto. Veľmi výraznou osobnosťou medzi nimi bola napríklad Fráňa Zemínová – jedna z hlavných odsúdených v monsterprocesoch s Miladou Horákovou. Stručne predstav Fráňu Zemínovú a Miladu Horákovú. Informácie hľadaj v dôveryhodných zdrojoch.

Milada Horáková. Zdroj: Wikipedia.org

Čo boli monsterprocesy v 50. rokoch? Koho v nich súdili? Boli spravodlivé alebo nie? Prečo?

---

8. V roku 1982 sestru Justínu, už v dôchodkovom veku, povolali do Levoče, kde slúžila ako kostolníčka. Tam v roku 1989 spolu s ostatnými sestrami sledovala a prežívala udalosti Nežnej revolúcie.

Aké boli hlavné ciele organizátorov revolúcie?

Uveď aspoň tri osobnosti Nežnej revolúcie:

Ako sa revolúcia dotkla cirkvi a veriacich na Slovensku?

Aký režim padol a aký bol obnovený? _____

Po koľkých rokoch? _____

Autor snímky: Peter Brenkus/TASR.
Zdroj: Hnonline.sk

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. Terézia Tuková, neskôr sestra Justína, pochádzala z desiatich detí. Už vo svojich pätnástich rokoch sa dala na duchovnú dráhu rehoľnej sestry. Aké povinnosti mala Justína doma ako najstaršia dcéra? V ktorých dvoch reholiach pôsobila?

---

2. V rámci oslobodzovania Slovenska Prešov bombardovalo sovietske vojsko. V decembri 1944 dopadlo 16 bômb priamo do areálu nemocnice. Čo sa dialo v nemocnici počas bombardovania?

Prešov po bombardovaní. Zdroj: Wikipedia.org

---

3. Justína spolu s ostatnými sestrami pomáhala prenasledovaným kňazom. Jedným z nich bol aj Štefan Sninčák, ktorý o dva roky neskôr poslal Justíne anonymný list z USA a cez zahraničného agenta aj tajný odkaz. Z akých dôvodov chcel Štefan Sninčák emigrovať? O čo Justínu prosil v tajnom odkaze? Skončila sa táto misia úspešne? Prečo?

Prečo boli sestry ochotné riskovať väzenie? Ako nakoniec dopadli? Boli uväznené, emigrovali, prežili vôbec?

---

4. Dňa 4. februára 1954 pamätníčku zatkli a odviezli do prešovskej väznice, kde zažila psychologický nátlak vyšetrovateľov, napríklad prostredníctvom nočných výsluchov, kedy jej bol odopieraný spánok. Podľahla tlaku vyšetrovateľov? Čo jej ponúkli za spoluprácu? Ako zareagovala?

---

5. Po výsluchoch súd stanovil sestre Justíne 10 rokov väzenia za vlastizradu. Jej otec podal voči rozsudku odvolanie. Odvolacie konanie prebiehalo vo väznici Pankrác v Prahe. Ako prebiehal súd? Aký bol rozsudok?

Čoho sa Justína obávala?

Väznica Praha Pankrác. Zdroj: Obase.cz

6. Justína po príchode do Pardubíc bojovala so spoluväzenkyňami za dodržiavanie práv politických väzňov. Akými prostriedkami za svoje práva bojovali? Ako sa ich snaha skončila?

---

7. Na základe amnestie prezidenta Antonína Novotného bola pamätníčka po vyše šiestich rokoch 13. mája 1960 prepustená na slobodu. Ako sa po prepustení podarilo sestre Justíne začleniť späť do života? Čo od nej požadovali predstavitelia režimu?

Projektové úlohy, aktivity:

1. Počas 2. svetovej vojny bola židovská menšina na Slovensku systematicky likvidovaná.

Tvoja úloha:

- a) Zisti, či máš vo svojom okolí židovský pamätník. Navštív ho. K akej udalosti sa viaže?
- b) Navštív Židovské múzeum, Múzeum holokaustu, pamätné miesto či izbu.
- c) Pozri si film so židovskou tematikou.

–

2. Z okna prešovskej nemocnice Justína počas roku 1944 často vídala nočné úteky vojakov z blízkych kasární:
„Stála som v okne a jeden lekár sekundant vraví: ‚To je povstanie!‘“

Tvoja úloha:

Slovenskom prechádza tzv. Cesta hrdinov SNP. Zisti, kadiaľ vedie, urob si výlet a prejdí časť tejto cesty. Prípadne vyhladaj osudy najznámejších povstalcov, vyber jedného a spracuj jeho príbeh do referátu.

–

3. Pamätnička čoraz častejšie počúvala správy o ľuďoch, ktorí boli odvečení do Sovietskeho zväzu na nútené práce. Niektorí sa po rokoch vrátili, iní už nikdy.

Tvoja úloha:

Čo si myslíš, existujú aj dnes krajiny, v ktorých sú ľudia za svoje názory prenasledovaní a väznení? Ktoré sú to? Kto tam vládne? Vyber si jednu z nich a urob o nej prezentáciu pre spolužiakov. Zdôrazni informácie o tom, ako proti režimu obyvatelia bojujú a s akými výsledkami/postihmi.

–